

JAARVERSLAG

2024

ARUBA
FAIR TRADE
AUTHORITY

Inhoudsopgave jaarverslag 2024

Voorwoord	03
1 Inleiding	04
2 Kennismaking AFTA	06
2.1 Over de AFTA	07
De AFTA is onafhankelijk en onpartijdig	07
De AFTA heeft vergaande bevoegdheden	08
De AFTA heeft open deuren en open ramen	08
2.2 De AFTA is klein, maar niet eenzaam	08
De relatie met de Curaçaose autoriteit	09
De relatie met de Nederlandse autoriteit	09
Aansluiting bij het internationaal netwerk	09
2.3 Raad van bestuur	10
2.4 Bureau	11
3 Toezicht en handhaving	16
3.1 Makelaars	17
3.2 Onderzoek voedingsmiddelen	17
3.3 Spectrum verdeling voor mobiele telefonie	18
3.4 Container vervoer exclusieve contracten	19
3.5 Banken	19
3.6 Handhavingsverzoek MedLab	20
3.7 Overnames (concentraties)	21
3.8 Consumentenbescherming	21
Voorlichting	22
4.1 Digitale media	23
4.2 Informatie sessies	24
4.3 1 op 1 interactie	26
5 Bedrijfsvoering	27
5.1 HR Human Resource Management	28
Formatie, ziekteverzuim, beleid, werving, opleidingen	
facilitair, veiligheid, decoratie	
5.2 Facilitaire	29
6 Financiële verantwoording	31
Jaarrekening	
7 Controleverklaring	41

Voorwoord

De Aruba Fair Trade Authority (AFTA) staat voor goed werkende markten. Wij zijn de onafhankelijke en onpartijdige autoriteit van Aruba die toeziet op de naleving van de concurrentieregels die in de Mededingingsverordening staan. De regels van de Mededingingsverordening gelden sinds 1 januari 2024. Op die datum is ook de AFTA bevoegd geworden om de regels te handhaven.

Het is goed dat Aruba concurrentieregels heeft. Het is goed voor consumenten en het is goed voor bedrijven. Om markten goed te laten werken voor consumenten en bedrijven is concurrentie belangrijk. Wanneer sprake is van effectieve concurrentie doen bedrijven hun best om het beste product tegen de laagste prijs aan te bieden aan hun afnemers. Concurrentie draagt bij aan lagere prijzen, meer keuze, betere kwaliteit en innovatie van producten en diensten voor de consument en voor bedrijven. Bedrijven profiteren verder van een gelijk speelveld en een beter investeringsklimaat. Nieuwe bedrijven krijgen betere kansen. Het resultaat hiervan is economische groei en meer welvaart op Aruba.

Het hebben van regels alleen is onvoldoende. Toezicht en handhaving van die regels zijn ook nodig en dat is de taak van de AFTA. Wij onderzoeken de markten op Aruba en treden op als de regels worden overtreden. Ook volgen we welke bedrijven samengaan met anderen. Sommige fusies en overnames moeten daarom gemeld worden. Daarnaast geven we de overheid gevraagd en ongevraagd advies over wet- en regelgeving om markten beter te laten werken.

Met gepaste trots kijken we terug op het eerste jaar van de autoriteit. We hebben de organisatie neergezet, personeel opgeleid en onze eerste stappen gezet op het gebied van toezicht en handhaving. We zijn dankbaar voor de inzet van de medewerkers die een goede start hebben gemaakt. De autoriteit zal zich in de komende jaren blijven ontwikkelen en hebben vertrouwen in de bijdrage die we kunnen leveren aan de economie en welvaart van Aruba.

Als bestuur zijn we verheugd dat we u hierbij ons jaarverslag kunnen aanbieden met daarin een verslag over de activiteiten in 2024, onze jaarrekening en de goedkeurende controleverklaring van Grant Thornton. Dit jaarverslag is een middel voor de AFTA om publiekelijk verantwoording af te leggen over haar keuzes en werkzaamheden in 2024. Daarnaast zorgt het voor transparantie over hoe de beschikbaar gestelde gelden zijn uitgegeven.

Inleiding

1

Inleiding

Het jaar 2024 begon met de werkelijke start van de AFTA. Per 1 januari 2024 trad de Mededingingsverordening in werking en op die datum traden vijf van de zes medewerkers in dienst. De officiële opening was precies een maand eerder op 1 december 2023. Dat was de startdatum van de eerste AFTA medewerker en de datum waarop de Raad van Bestuur volledig werd.

Mededingingsrecht was toen nieuw voor Aruba. Voorafgaand aan de start van de AFTA liep een implementatietraject van ongeveer anderhalf jaar. Twee medewerkers van de AFTA hadden daaraan deelgenomen en de nodige kennis en expertise opgebouwd. Het voorbereidend werk dat tijdens het implementatietraject is verzet, heeft het mogelijk gemaakt dat begin 2024 de AFTA gelijk kon starten met het behandelen van meldingen, het geven van voorlichting en het houden van toezicht door het verrichten van marktonderzoek en onderzoek naar de naleving van de concurrentieregels. Het overgrote deel van de werkzaamheden waren werkzaamheden die voor het eerst werden gedaan. Dankzij de steun en hulp van de autoriteiten van Curaçao (FTAC) en Nederland (ACM) kon de AFTA tijd en moeite besparen.

Voor veel bedrijven is de rol van de AFTA nog even wennen. Sommige bedrijven en instanties hebben vlot en bereidwillig gereageerd op verzoeken om informatie, maar sommige niet of niet direct. Het is vaker voor gekomen dat de AFTA bij herhaling moest uitleggen dat het wettelijk verplicht is om mee te werken aan de onderzoeken van de AFTA en dat het niet voldoen aan deze verplichting kan leiden tot het opleggen van een boete. De AFTA beoogde niet om in het eerste jaar meteen boetes op te leggen, maar de AFTA verwacht van bedrijven vanaf 2025 wel een grotere mate van voortvarendheid en nauwgezetheid bij het beantwoorden van vragen. AFTA kan anders haar taken niet uitvoeren op een wijze die van haar mag worden verwacht.

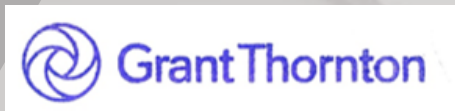
De AFTA heeft 61 meldingen ontvangen in 2024. Alle meldingen worden geregistreerd en variëren van vragen, klachten, signalen tot een enkel formeel handhavingsverzoek. Zowel bedrijven als burgers hebben de AFTA benaderd. Een deel van de meldingen zag niet op wetten waarop de AFTA toezicht houdt. Desondanks heeft de AFTA de melders de gelegenheid gegeven nadere toelichting te geven op de melding en uitleg gegeven over de taak van de AFTA. Het is gelukt om 92% van de ontvangen meldingen in 2024 af te handelen. De overige meldingen zijn begin 2025 afgehandeld.

De AFTA heeft 28 sessies georganiseerd om bekendheid te geven aan de concurrentieregels en heeft gebruik gemaakt van social media om een breed publiek te kunnen bereiken. Daarnaast zijn 15 brancheverenigingen benaderd voor voorlichting specifiek voor desbetreffende branche.

Omdat de AFTA beperkte middelen heeft, moet zij steeds keuzes maken in welke zaken zij wel en niet oppakt. Aan het begin van ieder jaar maakt AFTA bekend welke zaken dat jaar prioriteit krijgen waarbij uiteraard altijd ruimte overblijft om in te spelen op onverwachte ontwikkelingen en signalen. De op 22 februari gecommuniceerde prioriteiten van de AFTA in 2024 waren voorlichting, makelaars en voedingsmiddelen. Aanvullend aan een kennismaking met de AFTA voorziet dit jaarverslag in een beschrijving van wat de AFTA heeft gedaan op basis van deze prioriteiten en wat zij verder heeft opgepakt op het gebied van toezicht, voorlichting en bedrijfsvoering.

Kennismaking AF-TA

2

Kennismaking AFTA

Over de AFTA

De AFTA is onafhankelijk en onpartijdig

Wij zijn de onafhankelijke concurrentie autoriteit van Aruba. Onze onafhankelijkheid is wettelijk geregeld. De AFTA is een zelfstandig bestuursorgaan met rechtspersoonlijkheid en dus niet een overheidsdienst of departement. De Raad van bestuur van de AFTA is geworven en geselecteerd door een selectiecommissie bestaande uit een HR deskundige op het gebied van werving en selectie van een extern adviesbureau, de President van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de implementatiemanager van de AFTA. De minister belast met economische zaken heeft de benoeming van de leden van de Raad van bestuur gedaan op voordracht van de selectiecommissie. De benoemingen gelden voor een periode van vijf jaar met de mogelijkheid tot een enkele verlenging van nogmaals vijf jaar. In beginsel kan een lid van de Raad van bestuur tussentijds niet worden ontslagen door een minister. De directeur en de medewerkers zijn geworven en geselecteerd door een selectiecommissie bestaande uit een HR deskundige van een extern adviesbureau, de directeur van de Directie Economische Zaken, Handel en Industrie en de implementatiemanager van de AFTA.

Er is geen ruimte of wettelijke grondslag voor het 'plaatsen' van medewerkers in de formatie van de AFTA vanuit de politiek. Er is ook geen mogelijkheid voor het overplaatsen of ter beschikking stellen van onze medewerkers aan een overheidsdienst of departement. Hiermee is een zekere afstand van de politiek gewaarborgd. Het is belangrijk dat we onafhankelijk en onpartijdig onze taken kunnen uitvoeren. We houden toezicht op alle bedrijven die actief zijn op de Arubaanse markt. Ook op overheidsbedrijven die economische activiteiten ontplooiën. De minister belast met economische zaken is verantwoordelijk voor het politiek beleid op het gebied van concurrentie. Dat wil zeggen dat wet- en regelgeving aangaande concurrentie worden geïnitieerd door de minister. In december 2024 hebben we met de minister een relatiestatuuut ondertekend, waarin de verhouding tussen de minister en de AFTA nader is geregeld en is overeengekomen hoe we verantwoording afleggen.

De AFTA heeft vergaande bevoegdheden

We hebben alle bevoegdheden die we nodig hebben voor het uitvoeren van onze wettelijke taken. We hebben bevoegdheden om onderzoek te doen (toezicht) en we hebben bevoegdheden om overtredingen te voorkomen, corrigeren en bestraffen (handhaving).

Onze onderzoekers mogen inlichtingen vragen, inzage vorderen, plaatsen betreden en gegevens meenemen. Dit geldt niet alleen voor bedrijfslocaties, maar ook voor woningen. Voor het betreden van woningen zonder toestemming van de bewoner is wel voorafgaand toestemming van de rechter-commissaris vereist. Middels Landsbesluit zijn de onderzoekers bij naam en toenaam aangewezen om deze taken uit te voeren. Iedereen is verplicht om mee te werken met onze onderzoekers. We kunnen een boete opleggen als medewerking uitblijft.

Als we ontdekken dat een bedrijf zich niet aan de regels houdt, kunnen we het bedrijf op meerdere manieren dwingen om de regels na te leven. De Raad van bestuur kan beslissen dat een bedrijf een publiekelijke waarschuwing, last onder dwangsom, boete of bindende aanwijzing krijgt. Een dergelijke beslissing kan gelden zowel voor het bedrijf, als voor betrokken personen. In het eerste jaar zijn we terughoudend geweest met het gebruiken van deze bevoegdheden, met name omdat de concurrentieregels nieuw waren op Aruba.

De AFTA heeft open deuren en open ramen

Iedereen kan een melding doen bij ons. Zowel bedrijven als personen kunnen zich tot ons wenden. Alle soorten meldingen zijn welkom. Het kan zijn dat je een tip hebt voor ons vanuit een bepaalde bezorgdheid of dat je concrete informatie hebt over een overtreding van de concurrentieregels. Melden kan via e-mail, via de website, of telefonisch. Je kan bij ons langslopen of een afspraak maken voor een gesprek. We registreren alle meldingen en melders kunnen rekenen op een reactie. We hebben jaarlijks een aantal onderwerpen die prioriteit krijgen. Het kan voorkomen dat meerdere meldingen over hetzelfde onderwerp een rechtvaardiging is voor het verhogen van de prioriteit voor dat onderwerp.

Melders die gebruik maken van het meldingsformulier op onze website kunnen ervoor kiezen om anoniem te blijven. Nadelen daarvan zijn dat we dan niet kunnen reageren richting de melder en we geen aanvullende informatie kunnen vragen. We gaan vertrouwelijk om met alle informatie die we ontvangen.

Men kan naar binnen kijken bij ons. We leggen verantwoording af over onze activiteiten en publiceren de niet vertrouwelijke informatie, zodat iedereen kan volgen wat we doen. We zijn aanwezig op facebook en LinkedIn en hebben een website waarop we onze rapporten publiceren. Ook de beslissingen van de Raad van bestuur zijn openbaar en worden gepubliceerd. Ons beleid kan je ook vinden op onze website en na de nodige goedkeuring publiceren we beleid ook in de Landscourant. We proberen onze media zodanig bij te houden dat buitenstaanders kunnen volgen waarmee we bezig zijn. Jaarlijks doen we verslag van onze activiteiten en laten we onze jaarrekening keuren door een onafhankelijke accountant.

De AFTA is klein, maar niet eenzaam

Omdat Aruba een klein eiland is met een relatief beperkt aantal inwoners en een relatief beperkt aantal bedrijven, is de AFTA ook klein. Onze gedachte is dat omvang niet de enige bepalende factor is voor de impact die we kunnen hebben op de economie. Door keuzes te maken en efficiënt te werk te gaan kunnen we als relatief klein groepje professionals invloed uitoefenen op de economie. Een andere bepalende factor voor onze slagvaardigheid is de mate waarin er toegang is tot bestaande kennis en ervaring. Daarom is samenwerking erg belangrijk voor ons. Aruba is niet uniek met de concurrentieregels die hier gelden. Meer dan 130 landen hebben concurrentieregels en de regels die Aruba heeft zijn niet afwijkend. De Arubaanse wetgever heeft in hoofdlijnen gekozen voor dezelfde regels die ook in andere landen gelden. In het algemeen is er niet veel verschil in concurrentiewetgeving tussen de meeste landen. Dat maakt het mogelijk om internationaal samenwerking te zoeken.

De relatie met de Curaçaose autoriteit

Kort na de start van de AFTA, op 13 maart 2024, hebben we een samenwerkingsovereenkomst met de Fair Trade Authority Curaçao (FTAC) gesloten. De FTAC bestaat als sinds 2017 en heeft de nodige kennis en ervaring opgedaan in de loop der jaren. Gezien Curaçao en Aruba op meerdere manieren op elkaar lijken, is het interessant om de samenwerking tussen de twee autoriteiten vorm te geven. Eind februari en midden maart hebben twee specialisten van de FTAC een basiscursus mededingingsrecht verzorgd voor de AFTA. En de FTAC heeft gedurende het jaar op meerdere momenten informatie over hun werkwijzen en procedures gedeeld. Daarnaast heeft de FTAC op meerdere niveaus raad en advies gegeven.

De relatie met de Nederlandse autoriteit

We hadden al tijdens de implementatie, voorafgaand aan de start, een goede band met de Nederlandse 'Autoriteit Consument en Markt' (ACM). De manager van de implementatie (Albert Scholten) was van de ACM en heeft ons de eerste drie maanden na de start ook bijgestaan. De voorzitter van het bestuur van de ACM (Martijn Snoep) is ook bestuurslid van de AFTA. Hierdoor is er een bron van kennis en ervaring vanuit ACM aanwezig in ons bestuur. Van 15 september tot en met 15 december heeft de ACM een specialist, Siún O'Keeffe, gedetacheerd bij ons. De detachering was voornamelijk gericht op het vervaardigen van een aantal randvoorwaardelijke standaarden waaronder een interne beleidsregel

voor ontheffingen, een intern prioriteeringsbeleid en beleid ten behoeve van het opleggen van sancties. Daarnaast is kennisoverdracht gedaan over verschillende onderwerpen waaronder marktafbakening, verhoor en distributiesystemen. Op 18 juli hebben we met de ACM een samenwerkingsovereenkomst gesloten. De ACM heeft een team (genaamd Caraïbisch team) opgericht waarmee we maandelijks contact hebben. We krijgen voorafgaand de mogelijkheid om aan te geven welke onderwerpen we willen behandelen en dan zoeken ze de meest geschikte specialist bij de ACM om kennis te delen over dat onderwerp.

Aansluiting bij het internationaal netwerk

Begin september zijn we officieel lid geworden van de International Competition Network (ICN). De ICN biedt autoriteiten zoals AFTA een gespecialiseerd platform voor het onderhouden van regelmatige contacten en het aanpakken van praktische concurrentievraagstukken. Dit zorgt voor internationale dialoog die bijdraagt aan consensus over beleidsprincipes. Het is de enige mondiale organisatie van autoriteiten die zich exclusief richt op de handhaving van het concurrentierecht. De ICN heeft werkgroepen waarin specialisten van autoriteiten van verschillende landen samenwerken aan producten en cursussen. Tijdens de jaarlijkse conferenties en workshops worden de resultaten uit de werkgroepen en de belangrijkste ontwikkelingen besproken. De AFTA heeft in 2024 de jaarlijkse ICN conferentie en een workshop van de ICN bijgewoond.

De Raad van bestuur

De voorzitter van de Raad van bestuur van de AFTA is Filomeno "Roly" Sint Jago. Per 1 oktober 2023 is Roly benoemd als voorzitter. Hij heeft economische sociologie gestudeerd aan de Universiteit van Amsterdam en heeft ruim ervaring in leidinggevende functies in zowel de commerciële als publieke sector. Hij was onder andere directeur van de European American Management & Trust N.V., Car Colour Aruba N.V. en voorzitter van het bestuur van Stichting Monumenten Fonds Aruba. Sinds oktober 2017 is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van de SKOA.

Martijn Snoep is sinds 1 oktober 2023 bestuurslid van de AFTA. Hij studeerde rechten aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Martijn heeft 28 jaar als advocaat bij De Brauw Blackstone Westbroek gewerkt. In die periode heeft hij vanuit Amsterdam en Brussel bedrijven geadviseerd over de toepassing van het concurrentierecht in Nederland en daarbuiten. Van 2010 tot 2016 heeft Martijn als bestuursvoorzitter leiding gegeven aan De Brauw. Vanaf 1 september 2018 is hij de bestuursvoorzitter van de ACM.

Matthijs Visser is sinds 1 december 2023 buitengewoon bestuurslid van de AFTA. Matthijs heeft economie gestudeerd aan de Radboud Universiteit Nijmegen en zich daarna gespecialiseerd in concurrentierecht en – beleid middels het afronden van de Grotius Academy. Hij heeft ruime ervaring met alle facetten van concurrentietoezicht vanuit inhoudelijke en expert functies bij verschillende autoriteiten en adviesbureaus. Vanaf juni 2004 tot en met april 2022 was Matthijs als econoom partner bij RBB Economics. Sinds januari 2024 is hij ook bestuurslid van Land van Ons een coöperatie die zich inzet voor biodiversiteit.

Het Bureau de medewerkers van de AFTA

Carondina, wil je jezelf voorstellen?

Ik ben Carondina Leijdekkers, 35 jaar, geboren op Aruba. Ik heb acht jaar in Nederland gewoond en daar mijn masteropleiding behaald. Uiteindelijk koos ik ervoor terug te keren naar mijn moederland, waar ik eerst als inspecteur bij de douane heb gewerkt voordat ik aan de slag ging als onderzoeker bij de AFTA. Recent ben ik moeder geworden van een zoontje, en in mijn vrije tijd geniet ik van reizen, zwemmen en lekker eten.

Wat zijn de mijlpalen waaraan je hebt meegewerkt tijdens de implementatie periode voorafgaand aan de opening van de AFTA?

Tijdens de implementatiefase van de AFTA heb ik samen met het team actief bijgedragen aan het wetgevingstraject voor diverse Landsbesluiten (houdende algemene maatregelen) en de Wijzigingsverordening. Tevens was ik verantwoordelijk voor de kwartaalrapportage aan Nederland ter verantwoording van de ontvangen middelen. Daarnaast heb ik meegewerkt aan de ontwikkeling van de website, het voorlichtingsmateriaal en de huisvesting en kantoorinrichting van de AFTA.

Met mijn achtergrond als belastingjurist, met een specialisatie in Fiscale Economie (MSc) en EU Customs Law (postmaster), ben ik goed in staat wetgeving te analyseren, te interpreteren en toe te passen. Deze vaardigheden komen goed van pas in mijn rol als onderzoeker bij de AFTA, waar

ik me bezighoud met de juridische en economische complexiteit van concurrentievraagstukken. Om mijn kennis van het mededingingsrecht te verdiepen, heb ik tijdens de implementatieperiode de specialisatieopleiding Mededingingsrecht aan de Grotius Academie gevolgd. Dit heeft mij zowel theoretische inzichten als praktische vaardigheden opgeleverd die ik dagelijks in mijn werk toepas.

Hoe kijk je terug op de keuze die je hebt gemaakt om bij de AFTA te werken?

De keuze om bij AFTA te werken, was een waardevolle en bewuste stap in mijn carrière. De dynamiek binnen de organisatie, de impact die we hebben op de Arubaanse economie en voor de inwoners van Aruba, en de unieke mogelijkheid om juridische en economische vraagstukken te combineren, maken het een uitdagende en inspirerende werkomgeving waar ik met veel plezier aan bijdraag.

Amanda, wat wil je over jezelf vertellen?

Mijn naam is Amanda Maduro en ik werk als senior onderzoeker bij de AFTA. Ik heb rechten gestudeerd aan de Universiteit van Aruba en heb voor mijn functie bij de AFTA gewerkt als juridisch medewerker bij de dienst Huur- en Consumentenzaken (nu Sedeco), waar ik voorlichting gaf, juridisch advies verleende en bemiddelde in huur- en consumentengeschillen. Ik woon samen met mijn partner en drie kinderen en mijn vrije tijd besteed ik aan muziek, films, bakken en zwemmen.

Hoe sluit je werkervaring aan op wat je nu bij de AFTA doet?

Hoewel mededingingsrecht niet direct op individuele consumenten ziet, hebben consumenten er wel baat bij. Concurrentie draagt bij aan lagere prijzen, betere kwaliteit en meer innovatie.

Welke voordelen heeft het voor jou en voor de AFTA dat je hebt kunnen werken in het implementatieteam van de AFTA?

Mijn deelname aan het implementatieteam van de AFTA was waardevol, omdat ik heb kunnen meewerken aan de landsbesluiten ter uitvoering van de Mededingingsverordening. Daarnaast hebben we tijdens de implementatiefase een opleiding mededingingsrecht gevolgd, wat essentieel was gezien mededingingsrecht een nieuw rechtsgebied is voor Aruba. Ook hebben we de huisstijl en identiteit van de AFTA vormgegeven en gewerkt aan interne HRM-documenten, wat heeft bijgedragen aan de werksfeer en -cultuur van de organisatie.

Welke uitdagingen heb je meegemaakt tijdens het eerste jaar van de autoriteit? En waar moest je rekening mee houden als enige jurist bij de jonge kleine autoriteit?

Uitdagingen in het eerste jaar waren onder andere het gebrek aan praktijkervaring, de toepassing en interpretatie van mededingingsregels binnen de specifieke kleine markteconomie van Aruba en een tekort aan onderzoekers. Als enige jurist moest ik continu schakelen tussen juridische ondersteuning voor collega's, lopende onderzoeken en bedrijfsvoeringsvraagstukken, naast mijn eigen werkzaamheden.

Viviana, wie ben jij?

Mijn naam is Viviana Bermudez en ik ben bedrijfskundige. Sinds 1 januari 2024 ben ik werkzaam bij de Aruba Fair Trade Authority in de functie van senior onderzoeker. De functie is echt een allround functie waarbij mijn taken erg afwisselend zijn. Ik ben hoofdzakelijk betrokken bij de beoordeling en behandeling van diverse klachten en signalen in het kader van de Mededingingsverordening, het beoordelen van concentraties en ook het uitvoeren van diverse (markt)onderzoeken.

Wat is jouw educatieve achtergrond en werkervaring?

Ik heb een bachelor diploma in Management Economie en Recht behaald aan The Hague School of Applied Sciences en een Master of Science in Business Administration diploma aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Na mijn studie ben ik bij toeval via een detacheringsbureau de pensioensector ingerold en daar heb ik mij verder gespecialiseerd in de pensioenuitvoering en pensioenadministratie. Na 5 jaar in de pensioensector bij diverse pensioenuitvoeringsinstanties en verzekeraars in Nederland te hebben gewerkt, ben ik in 2013 terug naar Aruba geëmigreerd en ben ik tot eind 2023 pensioenmanager geweest bij het grootste pensioenfonds van Aruba.

Waarom heb je besloten te solliciteren bij de AFTA?

Na ongeveer vijftien jaar in de pensioensector te hebben gewerkt begon het te kriebelen om een nieuwe uitdaging aan te gaan. Toen ik de vacature bij de AFTA zag, sprak de missie van de organisatie 'markten laten werken ten behoeve van consumenten en bedrijven op Aruba' mij direct aan. Het feit dat er een nieuwe (en vooral) onafhankelijke autoriteit zijn intrede zou maken op Aruba waarbij zij wettelijke toezichtstaken zou krijgen voor het waarborgen van effectieve concurrentie wekte mijn nieuwsgierigheid des te meer. De mogelijkheid om een nieuw vakgebied te leren evenals het bijdragen aan eerlijke en transparante markten, gecombineerd met

een professionele, moderne en dynamische werkomgeving, was voor mij doorslaggevend om te solliciteren bij de AFTA.

Hoe bevalt het werken bij de AFTA?

Het werken bij de AFTA bevalt mij goed. De AFTA heeft mij de mogelijkheid geboden om deeltijd te werken (32 uur) waardoor ik een veel betere privé-werkbalans heb kunnen creëren voor mijzelf en mijn familie. Vanaf de eerste werkdag bij de AFTA ben ik ontzettend warm verwelkomd door mijn collega's. De combinatie van analytisch werk en onderzoek binnen het mededingingsvakgebied maakt het uitdagend en afwisselend. De collegiale sfeer, flexibele werkomgeving en veel ruimte voor professionele groei maken de AFTA een hele fijne werkomgeving.

Wat is kenmerkend voor het eerste jaar dat je bij de AFTA hebt gewerkt?

Het eerste jaar bij de AFTA was ontzettend leerzaam en uitdagend tegelijkertijd. Werken bij een nieuw opgerichte organisatie brengt uitdagingen en kansen met zich mee. Het was voor mij echt losbreken van oude gewende werkpatronen en wennen aan nieuwe manieren van werken en een nieuw vakgebied onder de knie krijgen. Het ontbreken van gevestigde structuren, beleid en processen bij de AFTA maakte het extra uitdagend en vroeg om een flexibele mentaliteit waarbij taken en verantwoordelijkheden niet altijd strikt omlind waren en het soms zoekend was naar de juiste balans. Er waren extra inspanningen nodig om met name de communicatielijnen soepel te laten verlopen, efficiënt te werken en duidelijke prioriteiten te stellen. Tegelijkertijd heeft deze fase ruimte geboden voor veel eigen inbreng, veel leermomenten zowel intern als via externe kennissessies en was het mogelijk om een impact te hebben op de opbouw en cultuur van de organisatie.

Emely, wat mag over jou worden opgeschreven in het jaarverslag?

Ik ben Emely Geerman. Begin december 2023 kwam ik bij de AFTA als eerste medewerker nog voor de start. Daarvoor heb ik gewerkt als secretaresse bij verschillende advocatenkantoren. Mijn functie is medewerker managementondersteuning en ik doe alles wat nodig is om de AFTA goed te laten functioneren. Een groot gedeelte van mijn tijd ben ik bezig met financiële werkzaamheden, maar ook met facilitaire, HR, communicatie en zelfs IT werkzaamheden. Geen enkele dag is hetzelfde voor mij en ik ben continue aan het leren.

Wat doe je in je vrije tijd?

Ik hou van familie en daar besteed ik graag mijn tijd aan. Met liefde stop ik mijn energie in mijn grootste trots: mijn zoon. Ik geniet er enorm van om te zien hoe hij denkt en groeit. Hij is net zo koppig als ik. Mijn vriendengroep is al meer dan 20 jaar samen en we zijn zo verbonden dat ik ze als familie beschouw. Ook kan ik enorm genieten van een mooie voetbalwedstrijd. Er is niets beters dan de emotie en magie van het voetbalspel.

Je bent zelf toch ook coach?

Dat klopt, ik loop daar niet mee te pronken, maar al jaren help ik en geef ik twee keer per week voetbal training aan kinderen van onder de zeven jaar bij SV Estrella Futbol. Het is een passie waar ik veel voldoening uit haal.

Wat heb je geleerd sinds je bij AFTA werkt?

Er is niets beter dan competitie, bijna zoals bij voetbal, maar dan competitie tussen bedrijven. Hoe meer concurrentie, hoe beter. Doordat ik bij de AFTA zo een brede functie heb met zoveel verschillende taken, moet ik ook goed worden in al die taken. Een voorbeeld zijn de financiële taken. Ik heb alles moeten leren over het opzetten van een goede financiële administratie. We begonnen in Excel hebben gedurende het jaar alles overgezet in QuickBooks. Ik heb ook moeten leren hoe een goede personeelsadministratie in elkaar zit met registratie van verlof, arbeidsongeschiktheid en ga zo maar door.

Wat maakt het werken bij AFTA uitdagend en leuk?

Het mooiste aan werken bij AFTA is dat ik volledig de vrijheid krijg om mijn creativiteit en verbeelding in alle opzichten te benutten. Het voelt als de 'juego bonito' van voetbal, maar dan met cijfers die perfect in elkaar passen en nieuwe ideeën die op een organische manier samenkomen. Zolang mijn creativiteit niet wordt beperkt, zijn de mogelijkheden eindeloos en dat maakt dit werk echt bijzonder!

Armand, graag iets over jezelf?

Ik, Armand Frank, ben de Manager Bedrijfsvoering van de Aruba Fair Trade Authority. Mijn specialiteit is financiën. Ik heb meer dan acht jaar ervaring in de financiële sector. Met een positieve en oplossingsgerichte houding zet ik me in om een zo hoog mogelijke kwaliteit te leveren. Dit om bij te dragen aan het behalen van de doelstellingen van de AFTA. In mijn vrije tijd ben ik graag met familie en vrienden. Ik houdt van koken en zwemmen. Sinds kort ben ik verschillende kunstvormen aan het verkennen.

In 2009 behaalde ik mijn Bachelor in Financiën aan de University of Central Florida. Daarna heb ik diverse cursussen op Aruba voltooid. Voordat hij bij de AFTA kwam, was ik werkzaam bij de Dienst Gevangeniswezen Aruba als Unithoofd Financiën & Administratie.

Wat is het verschil tussen je vorige functie en je huidige functie?

Een van de grootste verschillen is dat ik in mijn huidige functie meer verantwoordelijkheid draag. In mijn vorige functie was ik voornamelijk verantwoordelijk voor de financiële administratie en de inkoop van goederen. Hier bij de AFTA, heb ik een breder takenpakket. Naast financiën en inkoop ben ik ook verantwoordelijk voor HR, ICT, Facilitaire zaken en communicatie.

Wat waren je verwachtingen van de AFTA en in hoeverre zijn die uitgekomen?

Mijn verwachting was dat de AFTA een belangrijke rol zou spelen in de groei van de Arubaanse economie door de concurrentie op het eiland te bevorderen. Vanuit mijn perspectief merk ik dat de AFTA inderdaad in staat is bepaalde ontwikkelingen in gang te zetten. Tegelijkertijd blijkt het niet makkelijk te zijn grote veranderingen op kort termijn te realiseren. Er is volgens mij nog een lange weg te gaan is, maar er wordt vooruitgang geboekt, ondanks dat de AFTA erg klein is. Ik kijk ernaar uit om te zien hoe het werk van de AFTA verder impact zal krijgen op de economie van Aruba.

Ernesto, Wie ben jij?

Ik ben de directeur. Ik heb hogere informatica gestudeerd aan de Hogeschool van Utrecht en daarna organisatiewetenschappen aan de Universiteit Utrecht. Na mijn studie heb ik ongeveer twee jaar als programmeur gewerkt en bijna tien jaar als leidinggevende van verschillende IT afdelingen bij een aantal verzekeraars. In 2014 ben ik teruggekeerd naar Aruba en aan de slag gegaan als de manager van de vestiging Aruba van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Wat waren de goede en de zwakke kanten van de AFTA in het eerste jaar?

Bij de start konden we profiteren van het werk dat was verzet door het implementatieteam. De nieuwe organisatie kon dus doorbouwen op een fundament dat er al lag. Ondanks dat het fundament nog niet helemaal klaar was, konden we aan de slag met onze wettelijke taken. Wat daarbij enorm heeft geholpen was dat twee medewerkers zich al tijdens de implementatie hadden gespecialiseerd in mededingingsrecht. Een ander succesfactor was dat er steun en bijstand was van andere autoriteiten. Wat lastig is met zo'n kleine organisatie is dat er continue keuzes moeten worden gemaakt tussen wat wel en wat niet de aandacht krijgt. Standaard blijft er werk over waarvoor geen tijd is. Dat heeft op meerdere momenten een onbevredigend gevoel of een gevoel van werkdruk met zich meegebracht.

Welke bijzonderheden zijn noemenswaardig vanuit jouw perspectief als directeur?

De organisatie heeft voornamelijk hoger opgeleide professionals met ruime werkervaring. Bijzonder was dat er geen van ons praktijkervaring had met mededingingstoezicht. Dus niet alleen de organisatie was nieuw, maar ook de materie. We moesten elkaar leren kennen, de organisatie verder inrichten en ons de materie eigen maken. Dat was leuk en interessant, maar ook spannend. We hebben daarom ook op meerdere momenten met elkaar en met het bestuur afgestemd over hoe we met elkaar willen omgaan en besproken wat we van elkaar nodig hebben om een succes te maken van de AFTA. Daarbij was ook de kunst om de kracht van een ieder uit de verf te laten komen, rekening houdende met de functies. Ik ben blij dat er een goede werksfeer heerst bij de AFTA. Collega's kunnen het goed vinden.

Toezicht en handhaving

3

Makelaars

Voorafgaand aan de start van de AFTA en daarna hebben we meldingen ontvangen over mogelijke overtredingen van de concurrentieregels door makelaars. De meldingen waren voor ons aanleiding om een onderzoek te starten en om informatie op te vragen bij de Association of Aruban Realtors (AAR). De AAR heeft deze informatie snel aan ons verstrekt en na een gesprek met ons besloten om bepaalde afspraken binnen de AAR, de Commission Guidelines, direct in te trekken. De Commission Guidelines bevatte richtlijnen die beperkend waren voor de prijsconcurrentie tussen makelaars en dat is sinds 1 januari 2024 op grond van de Mededingingsverordening verboden. Kort na de intrekking heeft de AAR haar leden geïnformeerd. Vanwege de snelle intrekking van de Commission Guidelines en de korte tijd sinds de inwerkingtreding van de Mededingingsverordening hebben we nader onderzoek naar de AAR en haar leden nagelaten. In mei en juni hebben we specifiek voor makelaars informatiesessies georganiseerd om toelichting te geven op de concurrentieregels en om vragen te beantwoorden over de voor makelaars nieuwe situatie waarbij de Commission Guidelines niet meer gehanteerd mogen worden. Dit moet een verbetering van concurrentie tussen makelaars opleveren. Mensen die via een makelaar een huis kopen of verkopen kunnen onderhandelen over het tarief en zoeken naar een makelaar die het beste tarief kan bieden. In 2025 zal de AFTA onderzoek doen of door het intrekken van de Commission Guidelines de praktijk is veranderd.

Onderzoek voedingsmiddelen

In september hebben we een rapport opgeleverd als resultaat van een marktonderzoek naar voedingsmiddelen genaamd 'Onderzoek naar prijzen en marktstructuur in de voedingsmiddelensector op Aruba'. De algemene perceptie is dat voedingsmiddelen duur zijn op Aruba. Doel van het onderzoek was allereerst na te gaan in hoeverre de algemene perceptie van hoge prijzen voor voedingsmiddelen op Aruba wordt gestaafd door feiten. Ten tweede was het doel van het onderzoek om de voedingsmiddelensector in kaart te brengen en te onderzoeken welke aspecten de prijzen van voedingsmiddelen beïnvloeden. Het rapport geeft inzicht in de ontwikkeling van prijzen in

de afgelopen jaren en voorziet in een beknopte prijsvergelijking met Curaçao, Nederland en de Verenigde Staten. Daarnaast geeft het rapport inzicht in de structuur van de markt voor voedingsmiddelen op Aruba.

De bevindingen tonen aan dat de prijzen van voedingsmiddelen op Aruba aanzienlijk hoger zijn dan in Nederland en de Verenigde Staten, hoewel ze momenteel vergelijkbaar zijn met die op Curaçao. Arubaanse huishoudens met een bestaansminimum besteden ongeveer 40% van hun maandelijkse inkomen aan voedingsmiddelen, een aanzienlijk hoger percentage dan in Nederland en de Verenigde Staten.

De marktstructuur op Aruba, gekenmerkt door meerdere schakels in de keten mede vanwege de grote afhankelijkheid van import, draagt bij aan de hogere kosten. Hoewel een deel van de prijsverschillen met Nederland en de Verenigde Staten te wijten is aan transportkosten, omdat een groot deel van voedingsmiddelen moet worden geïmporteerd, blijkt de impact van deze transportkosten op de uiteindelijke prijzen relatief stabiel over de tijd. Er zijn dus ook andere oorzaken voor de prijsverschillen.

Zo blijkt de belastingdruk op voedingsmiddelen op Aruba hoger te zijn dan in Nederland en de Verenigde Staten. Dit is vooral het gevolg van het cumulatieve belastingheffingssysteem van de Belasting op Bedrijfsomzetten (BBO).

Maar ook de marktstructuur kan een verklaring geven voor een deel van de prijsverschillen. De analyse van de marktstructuur van voedingsmiddelen leidt tot de volgende bevindingen:

- Concurrentie op het gebied van containervervoer is beperkt waardoor dit mogelijk tot kan leiden tot hogere kosten.
- De prevalentie van exclusieve distributieafspraken met importeurs en groothandelaren kan de prijzen opdrijven, mede door beperkte concurrentie en actieve tegenwerking van parallelhandel.
- Concurrentie tussen supermarkten lijkt voldoende te zijn op Aruba.

Spectrum verdeling voor mobiele telefonie

De Minister van Economische Zaken heeft ons om advies gevraagd over de vergoeding voor de uitgifte van spectrum voor 5G mobiele telefonie, mede naar aanleiding van een rapport opgesteld door adviesbureau Stratix. In november hebben we het adviesrapport opgeleverd en gepubliceerd. Daarin behandelen we het rapport van Stratix, de reacties van marktpartijen op dit rapport en analyseren we de aanbevelingen van Stratix aan de hand van de competition toolkit van de OECD. Onze belangrijkste bevindingen zijn als volgt:

- Een dynamische en concurrerende markt voor mobiele diensten is in het belang van de zakelijke afnemers en consumenten op Aruba, en is in het belang van de economie op Aruba in het algemeen.
- De uitgifte van frequentieruimte voor 5G is reden om het vergoedingsmodel voor het gebruik van alle spectrum door telecomaانبieders voor hun dienstverlening in zijn geheel aan te passen.
- Wij zijn het eens met het advies van Stratix om spectrum administratief toe te wijzen en geen veiling te organiseren.
- Wij zijn het eens met het advies van Stratix om de vergoeding niet te relateren aan marktaandeel of omzet. Dit is administratief complex en onnodig
- Wij zijn het eens met Stratix om spectrumruimte te reserveren voor private netwerken (die ook voor enige concurrentiedruk op de bestaande aanbieders kunnen zorgen) en voor publieke dienstverlening.

Mede gelet op de risico's voor de concurrentie zijn wij het op een aantal punten niet eens met de adviezen van Stratix:

- Verdeling van al het beschikbare spectrum over de bestaande telecomaانبieders, en herverdeling indien nieuwe toetreders zich zouden aandienen.
- Een uniforme vergoeding vast te stellen die voor bestaande en eventuele nieuwe telecomaانبieders gelijk is.
- De vergoeding vaststellen voor een periode van 5 jaar.

Op basis van onze bevindingen stellen wij een alternatief vergoedings- en verdelingsmechanisme voor met de volgende kenmerken:

- De overheid stelt gedifferentieerde vergoedingen vast voor het gebruik van spectrum in de beschikbare frequentiebanden.
- De vergoedingen leiden niet tot een grote kostenstijging voor de telecomaانبieders.
- De telecomaانبieders geven aan hoeveel spectrum op welke frequentiebanden zij willen afnemen, en betalen hiervoor de vastgestelde vergoeding. Uitgegeven spectrum kan niet worden teruggegeven aan de overheid. Wel kunnen partijen bij een grotere behoefte additioneel spectrum afnemen.
- De uitgifte van spectrum is voor een periode van minimaal 10 en liefst 15 jaar

We hebben aanbevolen een aantal aanvullende verplichtingen op te leggen:

- Minimale kwaliteits- of dekkingsvereisten voor de telecomaانبieders, aangevuld met een jaarlijks verplichte onafhankelijke kwaliteitsmeting.
- De verplichting voor telecomaانبieders met een dominante marktpositie om derden toegang te verlenen tot hun netwerk tegen kostengeoriënteerde tarieven.
- De verplichting de voor de uitrol van 5G-netwerk benodigde infrastructuur, zoals antenneopstelpunten, te delen op basis van kostengeoriënteerde tarieven.

Containervervoer

Naar aanleiding van het marktonderzoek naar voedingsmiddelen zijn we in december een vervolg marktonderzoek gestart naar containervervoer naar Aruba. Het onderzoek is vooral gericht op de positie containerrederij King Ocean. Uit het voedingsmiddelenonderzoek bleek dat 57% (2024) van voedingsmiddelen uit de Verenigde Staten worden ingevoerd. Dit, ten opzichte van de 18% van voedingsmiddelen die uit Nederland, 12% uit Zuid-Amerika en 13% van uit de rest van de wereld (China) worden ingevoerd. Ondervraagde partijen hebben aangegeven dat voor invoer van producten uit de Verenigde Staten alleen één containerrederij nog de directe route naar Aruba vaart en dat de prijzen voor containervervoer hoog en volatiel zijn. Dit komt door onder andere globale ontwikkelingen maar ook door het feit dat Aruba weinig exporteert waardoor containers zo goed als leeg vertrekken uit Aruba. Importeurs betalen als het ware niet een 'enkele reis' prijs voor het invoeren van goederen maar moeten een 'retour reis' prijs betalen terwijl de containers leeg vertrekken. Dit fenomeen heeft effect op de uiteindelijke prijs voor diensten en producten.

De inzet van dit onderzoek is te achterhalen in hoeverre er concurrentiedruk wordt uitgeoefend op de route tussen de VS en Aruba, specifiek op containerrederij King Ocean, die momenteel als enige containerrederij vanuit de VS rechtstreeks containers naar Aruba vervoert.

Doelstelling van het onderzoek is het verkrijgen van inzicht in onder andere:

- alternatieve transportmogelijkheden op de route AUA-VS en bereidheid van andere containerrederijen om deze route te varen;
- (economische) voor- en nadelen voor partijen die afhankelijk zijn van King Ocean;
- de invloed van de marktpositie van King Ocean op de uiteindelijke prijs van producten op Aruba;
- in hoeverre verklaren globale ontwikkelingen in het maritieme transport de transporttarieven van King Ocean versus de transporttarieven van concurrenten die vergelijkbare eiland-economieën aandoen;
- in hoeverre zijn er aanwijzingen van mededingingsbeperkend gedrag (zoals misbruik machtspositie en/of kartelafspraken);

Exclusieve contracten

Een andere vervolgonderzoek van het marktonderzoek naar voedingsmiddelen is onderzoek naar de effecten van exclusieve distributieovereenkomsten gesloten door (merk)producenten en/of exporterende (groot)handelaren met importeurs, groothandels en supermarkten die actief zijn op de Arubaanse voedingsmiddelenmarkt. Op Aruba zijn exclusieve distributieovereenkomsten toegestaan tenzij die tot doel of gevolg hebben dat de concurrentie op Aruba wordt beperkt. Omdat parallel import (import door een andere partij dan de exclusieve importeur) in beginsel is toegestaan, kan een beperking van de parallel import verboden zijn op grond van de concurrentieregels. Een exclusieve distributieovereenkomst is een vorm van een verticale overeenkomst die vaak tussen producenten of leveranciers en distributeurs of importeurs wordt afgesloten. Hierin worden leveringsafspraken, licentievoorwaarden, en verkoopvoorwaarden overeengekomen. Exclusieve distributieovereenkomsten kunnen voor- en nadelen hebben.

Doelstelling van het vervolgonderzoek is onder andere het verkrijgen van inzicht in:

- de aard, omvang en kenmerken van exclusieve overeenkomsten in Aruba;
- de voor- en nadelen van deze exclusieve distributieovereenkomsten en;
- de aard en omvang van negatieve effecten als gevolg van deze overeenkomsten of daarmee verband houdende gedragingen, zoals bijvoorbeeld hogere prijzen of tegenwerking van parallelimport.

Importeurs en groothandels hebben in december 2024 informatieverzoeken ontvangen met vragen om tot de nodige inzichten te komen.

Banken

Gedurende het jaar zijn meerdere signalen binnengekomen die de commerciële banken aangaan. Retailers hebben aangegeven dat bankkosten te hoog zijn en dat het onduidelijk is welke tarieven er gelden. Ze ervaren dat ze worden verrast met wijzingen en begrijpen niet wat de aanleiding is van nieuwe of gewijzigde tarieven. Een grote zorg was de ontwikkeling van tarieven voor debit- en creditcardtransacties. Per 1 juli 2023 is Mastercard gestopt met het uitgeven van Maestro betaalpassen. De Mastercard Debit komt daarvoor in de plaats. De overgang van Maestro naar Mastercard Debit gaat gepaard met een verhoging van de tarieven voor banken voor gewone (debit) betaaltransacties. Deze verhoging zal de consument raken als banken de verhoging doorberekenen in de prijzen van hun producten en diensten voor retailers die het weer doorberekenen in de prijzen voor consumenten, met nadelige gevolgen voor de Arubaanse economie en de koopkracht van consumenten.

In december zijn we gestart met een onderzoek naar de tarieven die banken op Aruba in rekening brengen voor hun dienstverlening, en in het bijzonder de tarieven die in rekening worden gebracht aan retailers voor het betalingsverkeer op Aruba. De banken hebben verzoeken om informatie ontvangen waarin vragen worden gesteld en documenten worden opgevraagd. Dit onderzoek zal in 2025 worden afgerond.

Handhavingsverzoek MedLab

In februari heeft Noord Medical Center N.V. (MedLab) ons formeel verzocht om handhavend op te treden tegen uitvoeringsorgaan AZV en Horacio Oduber Hospitaal (HOH). Het betrof een klacht van Medlab over het nieuwe beleid van AZV met ingangsdatum 1 januari 2024. De klacht ging over verlaging en toepassing van de tarieven voor laboratoriumdiensten. MedLab komt op tegen het beleid, omdat het onder andere regelt dat verzekerden en medisch specialisten de tweedelijnslaboratoriumdiensten exclusief afnemen bij het laboratorium van HOH LabHOH. Medlab heeft ons verzocht na onderzoek een besluit te nemen over in hoeverre er sprake is van misbruik machtspositie en in hoeverre er sprake is van verboden concurrentiebeperkende

afspraken. Dit hebben we gedaan en de conclusie is dat er geen sprake is van een overtreding van de Landsverordening. AZV handelt niet als onderneming in de zin van het mededingingsrecht en daarom kan er geen sprake zijn van misbruik van een machtspositie of van een concurrentiebeperkende overeenkomst tussen het AZV en HOH.

Overnames (concentraties)

Overnames van een bepaalde omvang moeten worden gemeld aan de AFTA. Daardoor kan de AFTA in de ontwikkelingen in de structuur van verschillende markten in de gaten houden. Bovendien kan de AFTA zich op deze manier voorbereiden op de bevoegdheid om ook de effecten van deze overnames te toetsen en zo nodig overnames tegen te houden. De meeste mededingingsautoriteiten in de wereld beschikken over zo'n bevoegdheid.

Guardian Group Fatum & Elvira Reisverzekeringen

Guardian Group Fatum heeft in maart 2024 een melding ingediend bij de AFTA met het voornemens om de portefeuille van Elvira Reisverzekeringen officieel te integreren met die van Guardian Group Fatum. Aangezien Guardian Group Fatum hiervoor al de officiële juridische zeggenschap had verkregen over Elvira Reisverzekeringen, was de daadwerkelijke opname van de portefeuille in 2024 geen wijziging in de juridische zeggenschapsstructuur. Derhalve hebben we geconcludeerd dat de voorgenomen overname niet meldingsplichtig was volgens artikel 3.1 van de Mededingingsverordening.

Aruba Investment Bank N.V. (AIB) & Banco di Caribe Aruba N.V. (BdCA)

De AIB heeft in September 2024 een melding gedaan van voorgenomen overname van de BdCA. Bij de beoordeling van de aangeleverde informatie ten behoeve van de overname is vastgesteld dat de bij de overname betrokken ondernemingen, namelijk de AIB en de BdCA niet voldeden aan de voorwaarden van artikel 3.1 van de Mededingingsverordening. De omzetrempel van meer dan Afl. 125 miljoen werd niet overschreden en het marktaandeel van de betrokken ondernemingen overschreed ook niet de drempel van 30%. We hebben geconcludeerd dat de voorgenomen concentratie niet meldingsplichtig was volgens artikel 3.1 van de Mededingingsverordening.

2 Fast 4 U Company N.V. (2F4U) & Nagico Roads & Claims Services N.V. (NRCS)

2F4U heeft op 28 april 2024 een melding ingediend bij de AFTA over een voorgenomen overname van NRCS. Door de overname zou 2F4U de juridische zeggenschap krijgen over NRCS. Op grond van de ingevulde concentratiemeldingsformulier en voorlopige beoordeling door de AFTA is vastgesteld dat met de overname 2F4U, conform artikel 3.1 lid 1 sub b van de Mededingingsverordening, een marktaandeel groter dan 30% zou verkrijgen op de relevante markt van ongevallenregistratie. Hierdoor is de overname door 2F4U meldingsplichtig en is deze ook tijdig door 2F4U ingediend bij de AFTA. De melding is op 27 mei 2024 gepubliceerd in de Landscourant van Aruba.

SETAR N.V. & ITP Caribbean

In Juni 2024 is een signaal bij de AFTA binnengekomen dat SETAR N.V. het bedrijf ITP Caribbean zou hebben overgenomen per 1 februari 2024. Wij onderzoeken dit signaal en hebben vragen gesteld aan SETAR N.V. om te kunnen beoordelen of de concentratie meldingsplichtig was.

Noordlab Center N.V. (Medlab) & Laboratorio di Servicio N.V. (LdS)

Eind november 2024 is een signaal bij de AFTA binnengekomen met de mededeling dat Medlab de LdS zou hebben overgenomen per 21 maart 2024. Wij onderzoeken dit signaal en hebben vragen gesteld aan Medlab om te kunnen beoordelen of de concentratie meldingsplichtig was.

Consumentenbescherming

In 2024 zijn de voorbereidingen gestart voor het toezicht op en de handhaving van regels voor consumentenbescherming op Aruba. We hebben input geleverd op het ontwerp Landsverordening bestuursrechtelijke handhaving consumentenbescherming. Verder zijn met stakeholders verkennende gesprekken gevoerd. Ten slotte is een aanvraag ingediend voor financiering vanuit het landspakket voor ondersteuning van een expert vanuit de Autoriteit Consument en Markt via detachering. De verwachting is dat deze nieuwe taak voor AFTA van kracht wordt in 2025. Net als de ACM zal de AFTA zowel op het terrein van concurrentie als op het terrein van consumentenbescherming actief worden. Dat zal leiden tot synergievoordelen.

Voorlichting

4

Voorlichting

We beschouwen voorlichting als belangrijke taak. Het effect dat we kunnen bereiken wordt groter naarmate bedrijven en andere betrokkenen zoals advocatuur, de rechtspraak, en ook consumenten weten welke rol we hebben en wat ze van ons kunnen verwachten. We begrijpen dat naamsbekendheid een rol speelt bij het ontstaan van draagvlak voor ons optreden. Hoe meer kennis er is over de concurrentieregels en over ons als autoriteit die toezicht houdt op de naleving van die regels, hoe minder het zal voorkomen dat door onwetendheid de regels niet nageleefd worden. Door voorlichting te geven verwachten we dat bedrijven zelf in staat zijn hun eigen gedrag te beoordelen en verboden gedrag te veranderen. Bijzonder van 2024 was dat mededingingsrecht nieuw was. Daarom hebben we hieraan relatief veel tijd en aandacht gegeven. De aanpak voor het verstrekken van informatie over de nieuwe concurrentieregels en over ons liep langs drie assen. We hebben digitaal informatie beschikbaar gesteld, we hebben informatiesessies georganiseerd en we hebben één op één interactie gehad met verschillende bedrijven en instanties.

Digitale media

Bulk mail

Begin maart hebben we alle bedrijven die zijn ingeschreven bij de kamer van koophandel via e-mail aangeschreven. In dit schrijven werden de concurrentieregels kort geïntroduceerd en onze rol bekendgemaakt.

Facebook

We hebben facebook gebruikt om een breed publiek te bereiken. In de eerste maanden hebben we regelmatig informatie gedeeld met toelichting over de concurrentie regels en over ons. In totaal zijn er in 2024 zeventien berichten geplaatst. Op onze facebook pagina staan animatiefilmpjes, waarin kernbegrippen uit de concurrentiewetgeving op een eenvoudige manier worden uitgelegd. U kunt daar onder andere toelichting vinden op de onderwerpen misbruik van machtspositie, kartel en fair trade. Daarnaast hebben we berichten gepubliceerd om bekend te maken waar we mee bezig zijn. Onder andere de publicaties van onze rapporten, vacatures en bijzonderheden aangaande onze openingstijden hebben we via facebook gedaan.

U kunt daar onder andere toelichting vinden op de onderwerpen misbruik van machtspositie, kartel en fair trade. Daarnaast hebben we berichten gepubliceerd om bekend te maken waar we mee bezig zijn. Onder andere de publicaties van onze rapporten, vacatures en bijzonderheden aangaande onze openingstijden hebben we via facebook gedaan.

Website

Met de opening van de AFTA hadden we naast de facebook pagina ook al een website gereed met informatie over onder andere de concurrentiewetgeving, onze taken, bevoegdheden en missie. Tijdens de implementatie fase, voorafgaand aan onze opening, was de website opgeleverd en voorzien van de nodige inhoud. De inhoud voorziet in een totaliteit van informatie waar betrokkenen en geïnteresseerden kennis van kunnen nemen. De formulering van de teksten is meer gericht op correctheid en volledigheid, terwijl de formulering van de teksten op de facebook pagina vooral gericht zijn op begrijpelijkheid en leesbaarheid. We hebben de website uitgebreid en gevuld met inhoudelijke informatie waaronder een FAQ pagina.

De volgende documenten zijn in 2024 gepubliceerd op de website:

- Beschikking dd 20 jan 25 inzake klacht Medlab tegen UOAZV en SZA
- Overname Nagico Road & Claims Services N.V. door 2 Fast For U Company/VBA (concentratiemelding)
- Samenwerkingsovereenkomst tussen de Autoriteit Consument en Markt en de Aruba Trair Trade Authority
- Samenwerkingsprotocol FTAC – AFTA
- Jaarverklaring 2023
- Marktonderzoek Voedingsmiddelen
- Verdelings- en vergoedingsmodel frequentieruimte voor mobiele telefonie
- Landsbesluit ham omzeldrempels concentratietoezicht en gegevensverstrekking
- Landsbesluit ham schriftelijk verslag binnentreden of doorzoeking
- Memorie van Toelichting Mededingingsverordening

LinkedIn

Mede vanwege onze behoefte bekendheid op te bouwen onder en contact te onderhouden met professionals hebben we een LinkedIn-account aangemaakt. Via dit kanaal bereiken we de doelgroep met professionals die interesse hebben in en/of affiniteit hebben met concurrentietoezicht. Naast kennismaking met het team hebben we een groot gedeelte van de berichten die we hadden gepubliceerd op Facebook en onze website ook gepubliceerd op LinkedIn.

Informatiesessies

Persconferenties

We hebben twee persconferenties gehouden. De eerste persconferentie was op 10 juni en ging voornamelijk over onze rol en de wijze waarop we onderzoek doen. De voorzitter van het bestuur gaf een toelichting op de prioriteiten en aanstaande activiteiten van de AFTA en legde uit dat we ook toezicht houden op overheidsbedrijven die economische activiteiten ontplooiën.

Op 17 september was de tweede persconferentie waarbij de focus lag op het toelichten van de bevindingen en conclusies van het marktonderzoek voedingsmiddelen. Na de presentatie van de bevindingen en conclusies kreeg de pers de gelegenheid om vragen te stellen.

Brancheverenigingen

Het bedrijfsleven is een belangrijke doelgroep. Gezien bedrijven geacht worden zich te houden aan de concurrentieregels moeten ze weten aan de concurrentieregels moeten ze weten wat wel en wat niet mag. De planning van de voorlichting was erop gericht om zoveel mogelijk brancheverenigingen uit te nodigen voor een informatiesessie, waarbij algemene informatie werd gepresenteerd, maar ook aandacht werd gegeven aan specifieke aandachtspunten binnen de verschillende branches en markten. We hebben negen voorlichtingssessies georganiseerd voor brancheverenigingen, waarmee we in totaal ongeveer honderdvijftig leden hebben bereikt.

Branchevereniging	datum
Aruba Trade and Industry Association	19 april
Association of Aruban Realtors	21 mei
Aruba Food & Beverage Association	27 juni
Aruba Wholesalers Association	11 juli
Werkgeversvereniging Arubaanse Bouwnijverheid	19 juli
Comerciantenan Uni Aruba San Nicolas Business Association Jonge Balie Aruba	16 september
Aruba Bankers Association Insurance Association of Aruba	17 september
Arubaanse Vereniging voor Accountants Arubaanse Vereniging van Belastingadviseurs	25 november
Aruba Timeshare Association Aruba Hotel & Tourism Association Vacation Rental Professionals of Aruba	26 november

Algemene publiek

Op 13 maart hebben we een gastcollege verzorgd voor de Universiteit van Aruba. Voor het vak Bijzonder Bestuursrecht hebben we samen met advocaat mr. Lincoln Gomez kennis gedeeld uit de praktijk van mededingingsrecht. Aan het eind van de college moesten de studenten in kleine groepjes een casus uitwerken en de resultaten presenteren. De opgedane kennis werd achteraf getoetst middels een tentamen en de studenten moesten een paper schrijven. Op 9 oktober hebben we een gast college gegeven aan de Universiteit van Amsterdam voor master studenten met de specialisatie competition law.

Op 20 mei hebben we een seminar met de titel 'New Authority, New Opportunities' georganiseerd bij de Universiteit van Aruba voor een breed publiek. Zowel bedrijven als burgers werden uitgenodigd om het seminar bij te wonen. Geïnteresseerden hadden de mogelijkheid te kiezen tussen fysieke of online deelname. De online deelnemers konden net als de fysiek aanwezigen vragen inbrengen tijdens de sessie waarop later werd gereageerd. In totaal hebben honderdtachtig mensen de presentatie gevolgd en deze sessie heeft zich gekenmerkt door levendige discussies.

In oktober hadden we een aflevering van het televisie programma AICaso cu Rafael Croes op TeleAruba. Het betrof een interview waarin we hebben gereageerd op vragen over de bevindingen uit het levensmiddelen onderzoek en op verschillende andere vragen aangaande onze activiteiten en bevoegdheden.

1 op 1 interactie

Verschillende instanties en bedrijven hebben kennisgemaakt met ons via een ontmoeting met ons bestuur of de onderzoekers. Voor ons was het interessant om kennis te nemen van waar de organisaties mee te maken hebben en omgekeerd was het voor ons een gelegenheid om toelichting te geven op wat wij doen en van plan zijn. We hebben met meer dan 25 organisaties individuele interactie gehad, waar onder CBS, RvA, SER, KvK, DDA, CBA, PWN, KW, RST, UFA, RDA, DVG, TWO, GHvJ, Utilities, SETAR, DWJZ, ELMAR, WEB, ASTEC, APA, SEDECO, DEZHI.

Bedrijfsvoering

5

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering vormt de kern van elke organisatie en omvat de processen, structuren en strategieën die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen. Het is een samenspel van efficiëntie, effectiviteit en innovatie, waarbij middelen op de meest optimale wijze worden ingezet om draagvlak te creëren voor zowel interne als externe stakeholders. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de taken die de bedrijfsvoering in 2024 heeft uitgevoerd met betrekking tot Human Resources (HRM), opleidingen, facilitair en overige onderwerpen.

Human Resource Management

Formatie

De formatie voor het bureau van de AFTA in 2024 was 5.8 FTE inclusief directeur, waarvan 2 FTE bedrijfsvoering en 2.8 FTE onderzoekers. Van die formatie was 5,8 FTE ingevuld. 1 FTE voor de functie van onderzoeker was gedurende het hele jaar vacant en een onderzoeker had een arbeidsovereenkomst van 0,8 FTE. De medewerkers hebben een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht en zijn dus geen ambtenaren.

Hieronder treft u de cijfers aangaande de bezetting en de leeftijdsopbouw van het bureau.

Bezetting	2024
Mannen	2
Vrouwen	3,8
Totaal	5,8

Leeftijdsopbouw	2024
Tot en met 40 jaar	3 FTE
41 tot en met 45 jaar	1,8 FTE
46 tot en met 50 jaar	1 FTE

Ziekteverzuim 2024

Aleen een enkele medewerker komt in aanmerking voor de ziekteverzekering van de Sociale Verzekeringsbank van Aruba (SVB). De overige zitten boven het dekkingsplafond dat door de SVB wordt gehanteerd. Hierdoor is Medwork ingeschakeld voor het leveren van ARBO diensten waaronder ziekteverzuimconsult. De overeenkomst met Medwork voorziet ook in preventief consult en advies, waarvan in 2024 gebruik is gemaakt. Medwork heeft voor elke medewerker een werkplek onderzoek gedaan, waarna advies is gegeven over de inrichting van de werkplek en waar nodig gebruik van ergonomische randapparatuur.

Het ziekteverzuim percentage in 2024 was 1,3

Beleid

De Landsverordening regelt tevens een aantal zaken aangaande de instelling van de AFTA. Onder andere het bestaan van een goedgekeurde personeelsreglement, bestuursreglement en directiereglement. Het personeelsreglement regelt de rechtspositie en arbeidsvoorwaarden die voor alle medewerkers gelden voor zover ze niet in de arbeidsovereenkomst zijn geregeld. Er staat bijvoorbeeld in hoe welke diensttijd gratificatie wordt gehanteerd. Het bestuursreglement regelt hoe het bestuur werkt. Onder andere de taakverdeling en de besluitvorming zijn daarin uitgewerkt. Er staat bijvoorbeeld in hoe besluiten genomen worden als een bestuurder afwezig is. Het directiereglement verzorgt de afbakening van de bevoegdheden van de directeur ten opzichte van het bestuur. Het bevat onder andere de kaders van de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke handelingen van de directeur. Er staat bijvoorbeeld in tot welk bedrag de directeur een verplichting mag aangaan. De AFTA heeft deze documenten zijn vastgesteld in 2024.

Er zijn ook aan andere HR oplossingen opgeleverd waaronder:

- Digitaal personeelsdossier met toegang per medewerker
- Verlofadministratie
- Sociaal beleid
- Gebruik mobiele telefoon
- Regeling dienstreizen en declaraties

Opleidingen en cursussen

Ons succes is mede afhankelijk van het niveau van de kennis en vaardigheden van de medewerkers. Aruba heeft geen opleidingsinstituut waar medewerkers inhoudelijke cursussen en/of trainingen kunnen volgen. Er zijn meerdere initiatieven genomen voor het opdoen van de kennis en vaardigheden:

- De implementatie manager heeft een viertal kennissessies georganiseerd waarbij specifieke theoretische en praktische onderwerpen werden uitgelicht en behandeld.
- De FTAC heeft een vijfdaagse basis training 'mededingingsrecht' verzorgd. Tijdens die training werd onder andere ingegaan op de toepassing van de verbodsbepalingen van concurrentiewet.
- De bestuurders hebben tijdens een aantal bijeenkomsten kennisoverdracht gedaan en ondersteuning gegeven bij vragen
- Met het Caribische team van de ACM zijn workshops en vragensessies gehouden
- De Kartelworkshop ICN 2024 is bijgewoond

Facilitair

Huisvesting

We huren een historisch gebouw van FCCA in het midden van het winkelgebied van Oranjestad. Het gebouw is oorspronkelijk gebouwd in 1910 en in 1932 uitgebreid met een tweede verdieping. In 2023 is het gebouw volledig gerenoveerd en aangepast aan de wensen van het implementatieteam van de AFTA. Op 1 december 2023 werd het gebouw geïnaugureerd in aanwezigheid van alle uitgenodigden. En per 1 januari 2024 toen we van start gingen was het gebouw gemeubileerd en voorzien van de meeste facilitaire benodigdheden.

Veiligheid

Vanwege de locatie van ons gebouw hebben we helaas te maken gehad met overlast van daklozen en verslaafden. Het kwam regelmatig (met name tijdens het weekend) voor dat ons balkon werd gebruikt als plaats voor drugsgebruik. Ook was sprake van andere overlast. In juni is besloten om een beveiligingsbedrijf te benaderen voor de inzet van bewakers. Ten tijde dat het kantoor gesloten is, zorgen de bewakers ervoor dat niemand op het terrein komt. Ook bij aankomst en vertrek van het personeel zorgen ze voor bewaking. De kosten hiervoor waren niet voorzien in de begroting van 2024, maar vanwege ontstane situatie is gezocht naar ruimte hiervoor. Omdat we dagelijks met vertrouwelijke informatie werken, is zicht op zowel de binnen- als buitenkant van het gebouw van groot belang. We hebben een camera systeem aangeschaft welke bijdraagt aan de veiligheid van het gebouw en het personeel in het algemeen. Het slot van de hoofdingang en uitgang is vervangen met een gecertificeerd slot met bijbehorende gecertificeerde sleutels per medewerker. De sleutels kunnen niet worden gedupliceerd met standaard apparatuur en duplicatie vereist toestemming van de directeur of de manager Bedrijfsvoering.

Brandveiligheid

De Dienst Brandweer Aruba (DBA) heeft op ons verzoek het gebouw geïnspecteerd en aanbevelingen gedaan om te voldoen aan de geldende normen en voorschriften voor brandveiligheid.

De aanbevelingen moesten worden opgevolgd waren:

- Installatie van brandblussers
- Borden en noodverlichting met aanwijzing naar de uitgangen
- opstellen en bekendmaken van een evacuatieplan

De installatie van brandblussers en borden is in 2024 gerealiseerd.

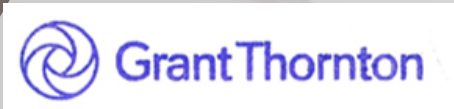
Decoratie

Om het kantoor aangenaam te maken, zijn er planten aangeschaft voor zowel binnen als buiten. Daarnaast hebben we twaalf schilderijen van de gerenommeerde lokale kunstenaar Elvis Tromp in bruikleen genomen zonder dat daar een vergoeding tegen overstaat. Verder zijn eind van het jaar twee extra werkplekken ingericht ten behoeve van de instroom van de twee nieuwe medewerkers in 2025.

Financieel verslag 2024

6

Financieel verslag 2024

6.1 Balans per 31 december 2024

Activa	31-12- 2024	31-12- 2023*
(in Arubaanse florins)		
Materiële vaste activa		
Inventaris	88,967	93,388
Bedrijfsmiddelen	52,526	11,209
	<u>141,493</u>	<u>104,597</u>
Vorderingen		
Waarborgsommen	25,350	24,720
Vooruitbetaalde posten	194,604	840
Overige vorderingen	3,696	0
	<u>223,650</u>	<u>25,560</u>
Liquide middelen		
Caribbean Mercantile Bank N.V.	218,873	356,439
	<u>584,016</u>	<u>486,596</u>

* aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

6.1 Balans per 31 december 2024

Passiva	31-12- 2024	31-12- 2023*
(in Arubaanse florins)		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	0	0
Resultaat boekjaar	149,751	0
	<u>149,751</u>	<u>0</u>
Kortlopende schulden		
Rekeningen-courant	338,337	468,494
Crediteuren	37,664	10,780
Belastingen & Sociale lasten	26,397	2,822
Overige schulden	31,867	4,500
	<u>434,265</u>	<u>486,596</u>
	<u>584,016</u>	<u>486,596</u>

* aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

6.2 Staat van baten en lasten 2024

	2024	%	2023*	%
(In Arubaanse florins)				
Baten				
Overheidsbijdragen	1,845,250	100.0%	530,900	100.0%
Lasten				
Personeelskosten	953,105	51.7%	17,119	3.2%
Huisvestingskosten	318,554	17.3%	20,389	3.8%
Kantoorkosten	94,471	5.1%	6,273	1.2%
Verkoopkosten	56,502	3.1%	0	0.0%
Algemene kosten	246,111	13.3%	14,871	2.8%
Totaal kosten	1,668,744	90.4%	58,652	11.0%
Resultaat voor afschrijving	176,506	9.6%	472,248	89.0%
Afschrijvingskosten	26,755	1.4%	3,754	0.7%
Resultaat boekjaar voor toevoeging	149,751	8.1%	468,494	88.3%
Toevoeging eigen vermogen	149,751	8.1%	0	0.0%
Toevoeging Rekening-courant Land Aruba	0	0.0%	468,494	88.3%

* *aangepast voor vergelijkingsdoeleinden*

6.3 Toelichting op de jaarrekening

6.3.1 Algemene toelichting

Oprichting

De Aruba Fair Trade Authority (AFTA), opgericht 1 oktober 2023, is de onafhankelijke mededingingsautoriteit van Aruba. (Landsbesluit 21 september 2023, No. 32) De AFTA is een zelfstandig bestuursorgaan met rechtspersoonlijkheid.

Doelstelling

De AFTA heeft als kerntaak het uitvoeren van de Mededingingsverordening (AB.2020 nr. 103), in het bijzonder door middel van toezicht op en handhaving van de wettelijke spelregels.

De AFTA beschikt in verband daarmee over effectieve onderzoek- en handhavinginstrumenten. Ook zal de AFTA de regering gevraagd en ongevraagd adviseren over de gevolgen voor de concurrentie van bestaande en voorgenomen regelgeving. De nieuwe regels van de Mededingingsverordening gelden vanaf 1 januari 2024.

Continuïteit

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de AFTA.

Stelselwijzigingen

Met ingang van 1 januari 2024 wordt de jaarrekening opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor waardering van de activa en de passiva en methoden van resultaatbepaling. De stelselwijziging biedt de gebruiker van de jaarrekening een beter inzicht. De stelselwijziging is retrospectief toegepast. Deze wijziging heeft echter niet geleid tot aanpassingen in de waardering van activa & schulden, waardoor er geen aanpassingen zijn gedaan in de waardering per 31 december 2024 en 31 december 2023.

Foutherstel

In de jaarrekening van 2024 is foutherstel toegepast. In de balans per 12-31-2023 is, in de jaarrekening 2023, een bedrag aan eigen vermogen opgenomen. Volgens het relatiestatoot overeengekomen tussen de AFTA en Land Aruba, mag AFTA een financiële reserve opbouwen beperkt tot het bedrag van 10% van de goedgekeurde begroting van voorgaand jaar. Het relatiestatoot is ingegaan per 2024, waardoor de AFTA per 12-31-2023 nog geen eigen vermogen kan aanhouden. Het bedrag van Afl. 130,157 is retrospectief toegevoegd aan de rekening courant verhouding met Land Aruba. In de jaarrekening van 2024 zijn de cijfers 2023 aangepast en is de impact separaat toegelicht in het verloopoverzicht van het eigen vermogen en de rekeningcourant verhouding met Land Aruba. Geen andere bedragen zijn aangepast.

6.3.2 Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

6.3 Toelichting op de jaarrekening

Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de onderneming haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in Arubaanse florins (Afl.); dit is zowel de functionele als de presentatievaluta.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op de transactiedatum. Monetair activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

6.3.3 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiele vaste activa

Materiele vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzonder waardeverminderingen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden, betreffen schulden die binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. Op onderlinge schuldverhoudingen met Land Aruba wordt geen rente in rekening gebracht.

6.4 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen overheidsbijdragen en de kosten en andere lasten over het jaar.

Lasten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen.

Lonen, salarissen en sociale lasten

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Pensioenpremies

AFTA heeft de pensioenregeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen op materiele vaste activa

Materiele vaste activa wordt vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de geschatte economische levensduur/verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de eventuele restwaarde van de individuele activa. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting.

Belastingen

Op grond van artikel 1 van de Landsverordening winstbelasting wordt winstbelasting geheven over de winst (opbrengsten minus kosten) die wordt behaald uit de activiteiten van vennootschappen, verenigingen, en stichtingen. AFTA is echter een zelfstandig bestuursorgaan dat toezicht houdt op de naleving van de Mededingingsverordening en verricht dus geen commerciële activiteiten. Zij ontvangt haar budget rechtstreeks uit overheidsmiddelen en mag, indien er middelen overblijven, een bepaald percentage reserveren voor het volgende jaar. AFTA genereert dus geen winst in de zin van de Landsverordening winstbelasting. Bovendien is het eigen vermogen-cumulatie van het ingehouden budget, op zichzelf geen belastbare post, omdat het een statische balanspost betreft en niet het resultaat van een bedrijfsuitoefening. Met andere woorden: AFTA is geen winstbelasting verschuldigd over haar middelen of eigen vermogen, omdat zij als bestuursorgaan geen commerciële activiteiten ontplooit.

Overheidsbijdragen

Overheidsbijdragen worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

6.4 Toelichting op de balans per 31 december 2024

(In Arubaanse florins)

Materiële vaste activa

	Inventaris	Bedrijfs- middelen	Totaal
Aanschafwaarde	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	0	0	0
Boekwaarde per 1 januari	0	0	0
Investeringen 2023	96,277	12,075	108,352
Afschrijvingen 2023	2,889	866	3,755
Aanschafwaarde	96,277	12,075	108,352
Cumulatieve afschrijvingen	2,889	866	3,755
Boekwaarde per 31 december 2023	93,388	11,209	104,597
Investeringen 2024	14,413	49,238	63,651
Afschrijvingen 2024	18,834	7,921	26,755
Aanschafwaarde	110,690	61,313	172,003
Cumulatieve afschrijvingen	21,723	8,787	30,510
Boekwaarde per 31 december 2024	88,967	52,526	141,493

De AFTA past afschrijvingspercentage toe van:

- op inventaris 20% (2023: 20%) en een restwaarde van 10%
- op bedrijfsmiddelen 20% en 33% (2023: 20% en 33%) en een restwaarde van 10% en 0%

Waarborgsommen

De deposito's zijn gestort ten gunste van de navolgende bedrijven:

	31-12-2024	31-12-2023
Fundacion Cas Pa Comunidad Arubano F.C.C.A.	24,584	24,584
Ecotech Aruba N.V.	136	136
N.V. Elmar	500	0
WEB Aruba N.V.	130	0
	25,350	24,720

Waarborgsommen betreffen deposito's voor huur en water- en elektra voorzieningen.

De verwachte looptijd voor deze waarborgsommen is langer dan 1 jaar.

6.4 Toelichting op de balans per 31 december 2024

(In Arubaanse florins)

Vooruitbetaalde posten

	31-12-2024	31-12-2023
Reis en verblijfskosten	29,986	0
Deskundig advieskosten	53,035	0
Bewakingsdiensten	59,500	0
Opleiding & cursusgeld	14,734	0
Huisvesingsartikelen	28,454	0
Kantoor meubilair	2,215	0
Verzekeringskosten	1,262	840
Overigen	5,418	0
	<u>194,604</u>	<u>840</u>

Dit betreffen uitgaven/bestedingen ten laste van opvolgende boekjaren.

Overige vorderingen

	31-12-2024	31-12-2023
Overigen	<u>3,696</u>	<u>0</u>

Het betreft een dubbele betaling die in 2025 terug wordt ontvangen.

Liquide middelen

	31-12-2024	31-12-2023
Caribbean Mercantile Bank N.V.	<u>218,873</u>	<u>356,439</u>

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	0	0
Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	0	0
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>
Resultaat boekjaar	149,751	130,157
Impact fouterstel	0	(130,157)
Resultaat boekjaar	<u>149,751</u>	<u>0</u>

Het eigen vermogen is per 31 december 2023 aangepast als gevolg van fouterstel in overeenstemming met note 1.3.1.

6.4 Toelichting op de balans per 31 december 2024

(In Arubaanse florins)

Rekeningen-courant

Rekening-courant Land Aruba	31-12-2024	31-12-2023
Openingsbalans	468,494	0
Toevoeging resultaat	0	468,494
Afrekening	(130,157)	0
Stand per jaareinde	<u>338,337</u>	<u>468,494</u>

De rekening-courant Land Aruba is aangepast per 31 december 2023.

De AFTA heeft na afstemming met directie Financiën een verzoek gedaan aan de minister belast met economische zaken om de rekening-courant met Land Aruba verspreid te verrekenen over een periode van maximaal vier jaar. De AFTA wenst voor het jaar 2024 de rekening-courant te laten staan en niet te verrekenen met de bijdrage van 2025.

In het verzoek vraagt de AFTA om in de jaren 2026 - 2028 tussen de 1,1 en 2,3 ton per jaar te verrekenen. Voor de AFTA is het van belang dat deze ruimte wordt gegeven, omdat recent is opgericht waardoor de uitgaven die in 2023 & 2024 zijn gedaan, nog niet als kosten zijn verwerkt. Aangezien de AFTA slechts beperkt financiële reserves kan opbouwen, is het resultaat (gebaseerd op kosten en niet op uitgaven) over het boekjaar 2023 volledig toegevoegd aan de rekeningcourant verhouding met Land Aruba, terwijl een gedeelte van deze bijdrage wel uitgegeven is aan betalingen gerelateerd aan toekomstige periodes dan wel investeringen in activa.

Belastingen & Sociale lasten	31-12-2024	31-12-2023
Loonbelasting	7,576	419
AOV/AWW premies	5,981	466
AZV premies	4,459	1,537
SVB premies	257	400
Pensioen premies	8,124	0
	<u>26,397</u>	<u>2,822</u>

Overige schulden	31-12-2024	31-12-2023
CATC	6,299	4,500
Reservering vakantiegeld	25,568	0
	<u>31,867</u>	<u>4,500</u>

6.4 Toelichting op de balans per 31 december 2024

Verplichtingen

De onderneming heeft een huurcontract afgesloten voor de huur van het pand op de locatie Oranjestad 28 te Aruba. De huurverplichting bedraagt Afl 147,504 per jaar. Het huurcontract loopt van 1 december 2023 tot en met 30 november 2028.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen	
Binnen één jaar	147,504
Tussen één en vijf jaar	430,220

6.5 Toelichting op de staat van baten en lasten 2024

(in Arubaanse florins)

	2024	2023
Overheidsbijdragen		
Financiële middelen	1,845,250	530,900

Conform de Mededingingsverordening (AB2020 nr. 103), Artikel 4.15 lid 1 worden de financiële middelen tot dekking van de uitgaven van de AFTA verkregen uit de algemene middelen van het Land.

Jaarlijks wordt een wenselijkheidsbegroting ingediend.

In de afgekondigde landsbegroting voor het dienstjaar 2024 is ten behoeve van de implementatie van de Aruba Fair Trade Authority (AFTA) een bedrag opgenomen van Afl 1,845,250

Personeelskosten

Salarissen	718,669	15,100
Toeslag premies AOV/AWW	48,624	316
Premie SVB	3,681	400
Toeslag premies AZV	45,359	1,303
Pensioenpremies	71,876	0
Onkostenvergoedingen	12,600	0
Ziektekosten	3,803	0
Opleidingen/cursussen	16,927	0
Uniformen	3,015	0
Overige personeelskosten	28,551	0
	<u>953,105</u>	<u>17,119</u>

De bezetting van AFTA bedroeg aan het eind van 2024 6 fte en aan het eind van 2023 1 fte.

Huisvestingskosten

Huur	147,504	12,292
Reparatie/onderhoud gebouwen	425	0
Elektra	37,471	0
Water	1,342	0
Schoonmaakkosten	29,388	2,086
Beveiliging	64,811	2,789
Overige huisvestingskosten	37,613	3,222
	<u>318,554</u>	<u>20,389</u>

6.5 Toelichting op de staat van baten en lasten 2024 (in Arubaanse florins)

	2024	2023
Kantoorkosten		
Telefoonkosten	27,248	0
Porti	680	0
Kantoorbenodigdheden	40,852	4,435
Overige kantoorkosten	25,691	1,838
	<u>94,471</u>	<u>6,273</u>
Verkoopkosten		
Voorlichtingskosten	<u>56,502</u>	<u>0</u>
Algemene kosten		
Accountantskosten	45,494	4,743
Advieskosten	61,240	667
Verzekeringen	2,710	167
Reis- en verblijfskosten	118,712	9,115
Bankkosten	1,822	181
Contributies en abonnementen	1,968	0
Overige algemene kosten	14,165	(2)
	<u>246,111</u>	<u>14,871</u>
Afschrijvingskosten		
Inventaris	18,834	2,888
Bedrijfsmiddelen	7,921	866
	<u>26,755</u>	<u>3,754</u>

Financiële verantwoording

7

Controleverklaring van de onafhankelijke Accountant

Grant Thornton Aruba
L.G. Smith Boulevard 62
Oranjestad
Aruba
T +297 522 1647

Our reference: 130260/ A-33646

Aan de directie van Aruba Fair Trade Authority

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Aruba Fair Trade Authority ("de AFTA") per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor waardering van de activa en passiva en methoden van resultaatbepaling.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de jaarrekening van Aruba Fair Trade Authority te Aruba gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor waardering van de activa en passiva en methoden van resultaatbepaling.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met internationaal algemeen aanvaarde controlestandaarden. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Aruba Fair Trade Authority zoals vereist in de International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het voorwoord;
- de inleiding en kennismaking;
- hoofdstuk 1 t/m hoofdstuk 5 in het jaarverslag

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekening controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in standaard 720 (de International Standard on Auditing 720 – ISA 720). Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de overige gegevens.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor waardering van de activa en passiva en methoden van resultaatbepaling, en voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de AFTA in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit uit te voeren. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de AFTA te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de AFTA haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van onregelmatigheden, waaronder fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de internationaal algemeen aanvaarde controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling

is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de AFTA;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Aruba, 31 maart 2025
Grant Thornton Aruba

Origineel getekend door Chantal N. Loefstop